

Kaasamine – kas näitlik “mäng” või reaalne otsustuspraktika?

Kertu Vuks

Tartu linnavalitsuse ruumiloome osakonna juhataja

TARTU

MIKS?

Mida me tegelikult tahame?

- Sisukat koostööd huvirühmadega?
- Kiiret menetlust?
- Aktiivsemaid kodanikke tuleviku otsuste kujundamisel?
- Olla eeskujuks kaasavalt otsuste kujundamisele?
- Planeeringuid, millega on kõik rahul?

Foto: Evelin Lumi

Kaasamise väljakutsed

- Julgus kaasata (NB! Kaasamine ei ole informeerimine)
- Kaasamistegevuste eesmärgistamine (kanalid vs eesmärk)
- Kaasamine ja koosloome on disainitud protsessi juba algusest peale
- Kuidas jõuda sihtgruppideni keda on raske kaasata (nt noored/mehed)?
- Aktiivsed kodanikud on demokraatliku ühiskonna väljendus
- Kaasamine ei tähenda, et kõikide kaasatavate arvamusega arvestatakse

Kaasamine praktikas- näited

- Tartu Kiimakogu (2022)
- Tartu Toidukogu (2024)
- Avalikud arutelud ja avalikud väljapanekud (sh seadusest mitte tulenevad kaasamised)
- Tänavaruumi lahenduste tutvustused ([Tartu tänavaruum](#))
- Liiklusheaduse kampaania
- Open Lab/Annelinn + kaasamistegevused kogukondades kohapeal (vestlusringid)
- Kaasav eelarve (nt võiduidee 100 pinki linnaruumi vastavalt elanike ettepanekutele- üle 400 linlase tegi ligi 900 asukohaettepanekut)
- Vanemaealiste elanikerahuloluuring
- Tartu linna arengukava 2035 koostamise protsess
- Omavalitsuse kaasamistegevuste audit vs avatud valitsemise teekaart

Kaasamine praktikas- õppetunnid

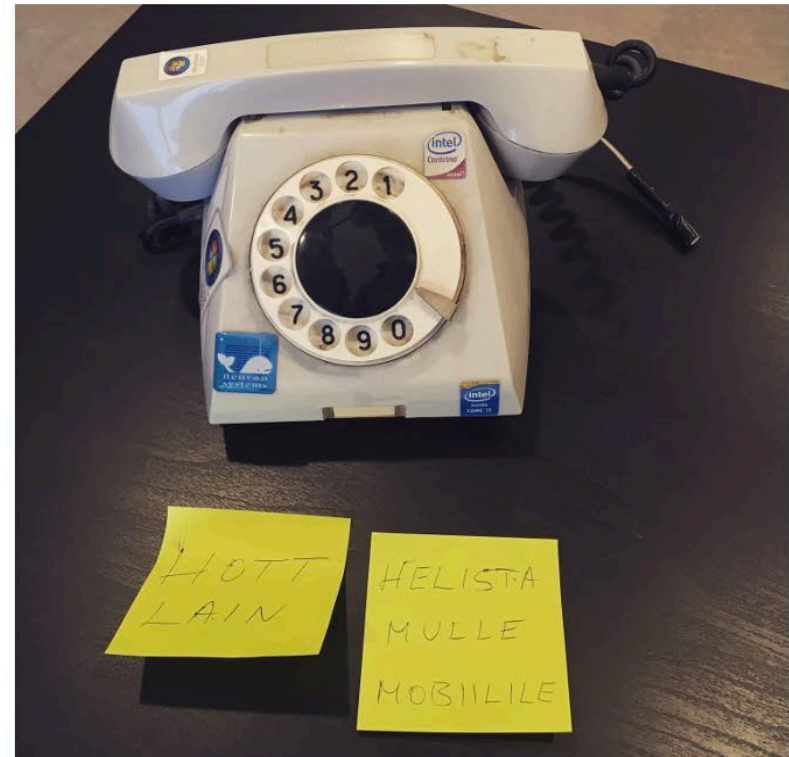
- Mõtle alati sellele, kuidas Sina tahaksid olla kaasatud tihti on "klienditeekond" läbi mõtlemata
- Ära unusta kaasata oma organisatsiooni kolleege (nt teistest valdkondadest/osakondadest)- ka nemad saavad olla Sinu sõnumi saadikud
- Kaasamise raames saadud info aitab vältida "ämbreid" (sh ka kasu arendaja jaoks)
- Lihtne "vanakooli" vestlusring võib anda rohkem sisu kui kallid ja ajamahukad kaasamistegevused
- Õnnestunud kaasamisprotsessi osaks on ka tagasiside andmine osapooltele
- Selgita tehtud otsuseid, ole usaldusväärne ja avatud
- Keerulistel aruteludele kutsu keegi väljastpoolt organisatsiooni appi

Kaasamine praktikas- soovitused

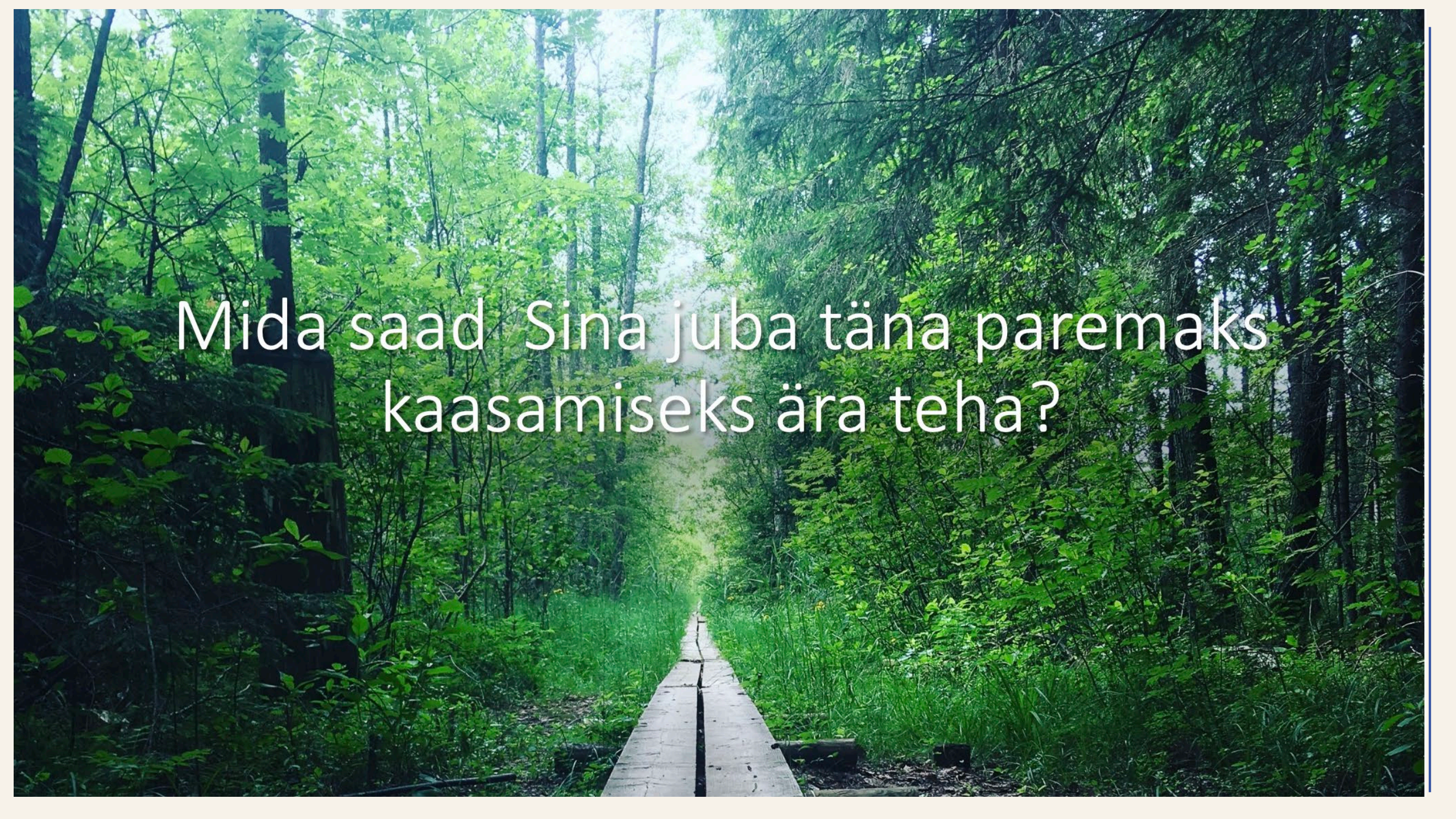
- Alusta kaasamist probleemi defineerimisest, sõnasta eesmärk, sihtgrupid ja tegevused
- Leia partnerid kogukonnast- piirkonnakogude näide (Elva vald)
- **Kaasamise hea tava** - mõtle oma organisatsioonis/partneritega läbi, millised on kaasamistegevused, mis põhimõtetest ja väärtustest need lähtuvad ja kommukeeri need avatult ka välja
- **Kaasamiskava** – planeeri ette ja avalikusta kaasamistegevuste plaan nt aastaks. Sõltuvalt projektist/ planeeringust koosta eraldi kaasamiskava selle konkreetse protsessi jaoks (sh mõtle läbi tagasisidestamine)
- Visualiseering on oluline (kuidas luua häid visuaalseid materjale, mis toetaks sisu?)

Kuidas hoida dialoogi?

A photograph of a wooden boardwalk path leading through a dense, lush green forest. The path is made of wooden planks and leads towards a bright opening in the trees. The forest is filled with various types of trees and dense foliage, creating a vibrant green scene. The text is overlaid in the center of the image.

Mida saad Sina juba täna paremaks
kaasamiseks ära teha?

A man with a mustache, wearing a dark t-shirt, shorts, and a cap, is riding a bicycle towards the camera on a paved street. The bicycle has a black basket on the front. In the background, there is a wooden building with an outdoor cafe area. Several people are sitting at tables, and a woman in a light blue dress is standing near a table. The scene is lit with warm, golden light, suggesting late afternoon or early evening. The overall atmosphere is relaxed and urban.

AITÄH!

TARTU